

MINTA

***MUNKAHELYEK ÁLTALÁNOS
KOCKÁZATÉRTÉKELÉSE***

SEGÉDLET

összeállította: Udvarfalvi István

munkavedelem.udvarfalvi.hu

<u>NÉHÁNY SZÓ A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSRŐL</u>	<u>3</u>
A KOCKÁZATÉRTÉKELÉS FOLYAMATA.....	3
A VESZÉLYEK ÉS A VESZÉLYEZTETETTEK AZONOSÍTÁSA	3
<u>AZ ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK LISTÁI.....</u>	<u>4</u>
A MUNKAHELY KIALAKÍTÁSA.....	4
Az épület kialakítása	4
A nyílászárók	4
A padozat	4
Az utak	5
Szintkülönbség-áthidalók.....	5
Megváltozott munkaképességűek – akadálymentesítés	5
Szociális helyiség.....	6
A magasban lévő munkahelyek	6
Szabadtéri munkahelyek	6
Zaj	6
A légtér	7
Megvilágítás.....	7
Ergonómiai szempontok	7
Nyomástartó edények.....	8
Tárolás	8
VESZÉLYES ANYAGOK HASZNÁLATA	9
Veszélyes anyagok.....	9
MUNKASZERVEZÉS.....	9
Az egyéni védőeszközök.....	9
Tűzjelzés, tűzoltás.....	9
SZEMÉLYI TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA	10
Szakmai ismeretek, oktatás	10
Egészségi alkalmasság	10
SPECIÁLIS MUNKAHELYEK	11
A hegesztő munkahely vizsgálata.....	11
Fakitermelés.....	12
A képernyő előtti munkavégzés.....	12

NÉHÁNY SZÓ A KOCKÁZATÉRTÉKELÉSRŐL

A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására.

A kockázatértékelést évenként felül kell vizsgálni. A kockázatok lényeges megváltozása esetén ki kell a kockázatértékelést egészíteni, pl.: új technológia, munkaszervezés, veszélyes anyag, munkaeszköz alkalmazása esetén.

Soron kívül kell elvégezni, illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a kockázatok lényeges megváltozásával munkabaleset, fokozott expozíció, illetve foglalkozási megbetegedés hozható összefüggésbe.

A kockázatértékelés dokumentumát a munkáltató köteles legalább 5 évig megőrizni.

Miért szükséges a biztonságos munkavégzési körülmények megvalósítása?

- Emberi és munkáltatói kötelesség megvédeni a munkavállalókat a sérülésektől;
- A balesetek meg nem térülő költségeket okoznak (táppénz, kártérítés, kieső munkaórák);
- A balesetek megzavarják a folyamatos működést, és idővesztéssel járnak.
- A szervezet jó hírneve miatt;
- Jogszabályi előírás.

A kockázatértékelés folyamata

A veszélyek és a veszélyeztetettek azonosítása

A **veszély** az a körülmény, mely egy váratlan és nem kívánt eseményt okozhat. A veszélyek a munkavégzés körülményeiből, a használt eszközökből, anyagokból, a munkafolyamatokból és az emberek közti kapcsolatokból következnek.

Azonosításuk történhet:

- a munkahelyek megtekintése,
- a gépek, berendezések szemrevételezése,
- a munkavállalókkal történt megbeszélések alapján,
- a munkavégzés, magatartás, munkaszervezés megfigyelése,
- esettanulmányok,
- a rendelkezésre álló mérési jegyzőkönyvek,
- a munkavállaló baleseti nyilvántartása,
- a veszélyes anyagok adatlapjai,
- a munkáltató nyilatkozatai alapján.

A munkakörnyezetben a munkát végző embert és a munkavégzés hatáskörében tartózkodók, vagy odalátogatók veszélyeztetettségét is figyelembe kell venni.

(...)

A munkahely kialakítása

Az épület kialakítása	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Van-e telepengedély, működési engedély?			
Az épületet a rendeletetésének megfelelően használják-e?			
A csővezetékek azonosíthatóak-e a színük alapján?			
A gáztüzelésű fűtőberendezés ellenőrzése megtörtént-e?			
...			
Villamossági felülvizsgálatok:			
Erősáramú berendezések időszakos szabványossági felülvizsgálata érvényes-e?			
Érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálat érvényes-e?			
A villámvédelmi felülvizsgálat megtörtént-e?			
A villamos berendezések, kapcsolók azonosíthatók-e?			
...			

A nyílászárók	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A nyílászárók megfelelnek-e a helyiség rendeltetési céljának?			
A nyílászárók kezelhetők-e a padlószintről?			
Veszélymentesen tisztíthatók-e?			
Huzamos tartózkodásra szolgáló helyiség ajtaja legalább 0,75*1,95m			
Üvegfalak és ajtók jelöltek-e 1-1,5 m magasságban?			
...			

A padozat	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Rögzített, stabil, szilárd?			
Botlásmentes-e? (nincsenek gödrök, hirtelen kiemelkedések, süllyedések, stb.)			
Megfelelő-e a padlóburkolat SRT értéke?			
...			

Az utak	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Megfelelő szélességű-e az út közlekedési irányokat figyelembe véve? (egy- vagy kétirányú forgalom)		MSZ 73	
Megfelel-e az út szélessége a mozgatandó teher méreteinek?			
Megfelel-e az út szélessége a rajta közlekedő gyalogosok, szállítóeszközök, járművek számára?		MSZ 73	
...			

Szintkülönbség-áthidalók	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Lépcsők			
A lépcső járóvonalán a lépcsőfokok mérete megegyezik.			
A lépcsőfokok csúszásmentesek-e?			
Időszakos használatú lépcsőkar szélessége >60cm			
...			
Korlát			
Van-e korlát az 1 m-nél hosszabb vízszintes vetületű lépcsőn, lejtőn?			
...			

Megváltozott munkaképességűek – akadálymentesítés	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A padozat süppedésmentes, sima-e?			
A lejtők egyenes karúak-e?			
A lejtő meredeksége legfeljebb 17cm szintkülönbség esetén legfeljebb 8%-os (1:12).			
Biztosított-e a lejtőhöz 2 fogódzkodó korlát: egy 0,7m, egy másik 0,95m magasan.			
...			

Szociális helyiség	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Biztosított-e megfelelő számú illemhely kézmosási lehetőséggel?			
Ha a létszám legfeljebb 10 fő, van-e legalább 1 illemhely?			
Ha $10 < \text{létszám} \leq 200$; 1 fülke 15 nő után, 40 férfi után 1 vizelde és 1 fülke (vagy 2 fülke)			
Hideg és meleg folyóvíz biztosított-e a munkavállalók számára?			
...			

A magasban lévő munkahelyek	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Ahol tárgyak leesése előfordulhat, tettek-e óvintézkedést (elkerítés, lefedés,...)?			
Ahol személyek leesése fordulhatna elő, tettek-e óvintézkedést (korlát, ...)?			
...			

Szabadtéri munkahelyek	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Időjárástól való védelem biztosított-e a munkavállalók részére? (melegedési lehetőség, védőital, megfelelő ruházat, védőruha,...)		3/2002 EüM-SzCsM r.	
Hőség esetén biztosított-e elegendő védőital, és – a hőségriasztás fokától függően – 10-15 perc pihenő óránként?			
...			

Zaj	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A hangnyomásszint az adott területre vonatkozó határérték alatt van-e?			
Az egyén zajexpozíciója ($L_{EX, 8h}$) határérték alatt van-e?			

A légtér	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A klíma			
Biztosítanak-e a munkatérben elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem károsító levegőt és klímát?			
...			
Szennyezőanyagok	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A szennyezőanyagok koncentrációja nem haladja meg a határértéket.		25/2000. (IX. 30.) EüM-SzCsM r.	
Üzembe helyezték-e és időszakosan felülvizsgálják-e a <u>kiegyenlített</u> szellőztető, a <u>depressziós</u> és a <u>túlnyomásos</u> szellőztető berendezést? Megfelelő működésüket mérésekkel ellenőrzik-e?		Mvt. 23.§, 3/2002 EüM-SzCsM r. 6.§	
...			

Megvilágítás	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Megfelelő mértékű-e a természetes megvilágítás?			
A megvilágítás megfelelő mértékű-e?		3/2002. EüM-SzCsM, (MSZ EN 12464)	
Megfelelő-e a fényforrás színvisszaadása?			
Megfelelő-e a színhőmérséklet?			
...			

Ergonómiai szempontok	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A munkavégzés természetes testhelyzetben folyik-e?			
Erőkifejtéshez van-e kitérési lehetőség?			
...			

Nyomástartó edények	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
<u>Dokumentáció</u>			
Megtörtént-e a bejelentés a MBF-hez?			
Van-e használati utasítás?			
Van-e utasítás vészhelyzet esetére?			
Az időszakos vizsgálatokat elvégezték-e?			
...			
<u>Nyomáshatárolók</u>			
Vannak-e nyomáshatárolók a berendezésen?			
...			
<u>Kazánok</u>			
Rendelkezik-e legalább két folyadékszintmérővel?			
...			
<u>Légtartály</u>			
Rendelkezik-e nyomáshatárolóval?			
...			

Tárolás	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
<u>Darabáru tárolása állványon:</u>			
Az állványok teherbírását feltüntették-e rajtuk?			
Az állványok biztosítottak-e eldőlés ellen?			
...			

Veszélyes anyagok használata

Veszélyes anyagok	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Bejelentették-e a veszélyes anyagokkal kapcsolatos tevékenységeket az ÁNTSZ-hez?			
Rendelkezésre állnak-e a biztonsági adatlapok?			
...			

Munkaszervezés

Az egyéni védőeszközök	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Biztosított-e a munkavállalók számára a veszélynek megfelelő egyéni védőeszköz?			
Az egyéni védőeszközök szabályozása írásban meghatározott-e?			
A foglalkozás-egészségügyi szolgálat részt vett-e a szabályozásban?			
...			

Tűjelzés, tűzoltás	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Feltüntették-e a segélyhívó számokat a telefon mellett?			
A tűzoltó készülék talpmagassága legfeljebb 1,35m-e?			
Hozzáférhetőek-e a tűzoltó készülékek?			
...			

Személyi tényezők vizsgálata

Szakmai ismeretek, oktatás	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A munkavállaló rendelkezik-e megfelelő szakképzettséggel?			
Az új belépők részesülnek-e munkavédelmi oktatásban?			
...			

Egészségi alkalmasság	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Előzetes orvosi alkalmassági vizsgálaton megjelentek-e a munkavállalók?			
...			

Speciális munkahelyek

A hegesztő munkahely vizsgálata	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
<u>Dokumentumok</u>			
A telepített munkahely munkavédelmi üzembe helyezése megtörtént-e?			
Az üzembe helyezést megelőzte-e munkavédelmi szempontú előzetes felülvizsgálat?			
Rendelkezésre állnak-e a szükséges biztonsági adatlapok?			
...			
<u>Időszakos ellenőrzések</u>		8.	
Az ívhegesztő berendezés részeinek a hegesztés biztonsági szabályzatban előírt felülvizsgálatát 5 éves szakmai gyakorlattal rendelkező villamos képesítésű szakember vagy akkreditált intézmény elvégezte-e?			
A gázhegesztő berendezés részeinek a hegesztés biztonsági szabályzatban előírt felülvizsgálatát gépész szakember vagy akkreditált intézmény elvégezte-e?			
<u>A munkahely kialakítása</u>			
A nyíltívű hegesztő munkahelyen van-e térelválasztó?			
Vannak-e figyelmeztető feliratok a hegesztő munkahely közelében: "Az ívbe nézni veszélyes. Vakságot okoz."?			
A világítás mértéke legalább 300 lx-e?			
CO ₂ és Ar használata esetén biztosítják-e, hogy a gázok mélyedésekben, szűk, zárt terekben ne gyűlhessenek össze?			
A gázhegesztő és a lángvágó készülék rendelkezik-e olyan biztonsági szerelvényt, mely megakadályozza az esetleges üzemzavart (visszacsapást, visszaégést, visszaáramlást)?			
A tömlő hibátlan, gáztömör és sérülésmentes-e?			
...			

Fakitermelés	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
A motorfűrészeket alávették-e munkavédelmi üzembe helyezési eljárásnak?			
Rendelkeznek-e a gépkezelők, fakitermelők a szükséges képesítéssel?			
Biztosított-e elsősegély-nyújtási lehetőség?			
A készletező, tűzrakó helyek kielégítik-e a tűzbiztonsági követelményeket?			
A sarangokat és a máglyákat úgy alakítják-e ki, hogy a biztonságos közlekedéshez, a fel- és lerakodáshoz elegendő hely maradjon közöttük?			
...			

A képernyő előtti munkavégzés			
A környezet	Megfelel?	Megjegyzések	Kockázat
Munkavégzés helye védett és csendes-e?			
Elegendő mértékű-e a megvilágítás? (500lx)			
Tükröződésmentes-e a képernyő munkavégzés közben? (A világítótestek, az ablakok és a falak elrendezése nem okoz fényvisszaverődést.)			
A billentyűzet és az egér elég közel vannak-e egymáshoz?			
Az egér és a billentyűzet az asztal ugyanazon a szintjén található-e?			
Van-e elegendő hely a billentyűzet és az egér előtt a csukló megtámasztására?			
Biztosítva van-e az óránkénti szünet vagy tevékenységcsere?			
...			